

การบังคับคดีตราสารหนี้ของลูกหนี้ตามค้ำพิพากษา

นายสุกรี เกษอมรวัฒนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-633-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EXECUTION AGAINST DEBT INSTRUMENT

Mr. Sugree Ketamornwattana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

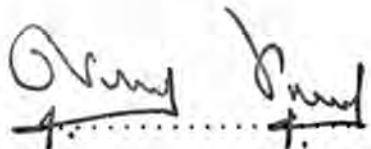
Chulalongkorn University

Academic Year 1997

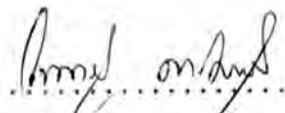
ISBN 974-638-633-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบังคับคดีตราสารหนี้ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา
โดย นายสุกรี เกษอมรวัฒนา
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนะชีวะกุล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

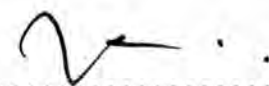

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์สุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนะชีวะกุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์อัมพร ทองประยูร)

..... กรรมการ
(อาจารย์สีก กอแสงเรือง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

สุกรี เกษอมรวัฒนา : การบังคับคดีตราสารหนี้ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา (EXECUTION AGAINST DEBT INSTRUMENT) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.มรธา วัฒนะชีวะกุล, 236 หน้า. ISBN 974-638-633-6

การดำเนินคดีทางแพ่งเพื่อให้ได้ผลสมบูรณ์หรือให้ได้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการฟ้อง คือ การได้รับสิทธิตามคำพิพากษา ซึ่งได้แก่ การให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล กระบวนการบังคับคดีจะนำมาใช้เมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพิกเฉยต่อการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ซึ่งการบังคับที่ยังคงมีปัญหาในทางปฏิบัติและควรค่าแก่การศึกษาอันหนึ่ง ได้แก่ การบังคับคดีตราสารหนี้ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งมีลักษณะเป็นตราสารเปลี่ยนมือที่สามารถเคลื่อนย้าย จำหน่าย จ่ายโอน และเปลี่ยนมือกันอย่างรวดเร็ว ทำให้ตราสารหนี้พ้นจากการถูกบังคับคดี

การวิจัยนี้ผู้เขียนพบว่าบทบัญญัติของกฎหมายและวิธีปฏิบัติตามระเบียบราชการ ที่เกี่ยวข้องกับ การบังคับคดีตราสารหนี้ยังขาดหลักเกณฑ์และแนวทางอันชัดเจน จึงก่อให้เกิดปัญหา เกี่ยวกับตราสารหนี้ ว่าการบังคับคดียึดหรืออายัดชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

วิทยานิพนธ์นี้จึง วิเคราะห์สภาพแห่งปัญหาและเสนอแนวทางและหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนขึ้น เพื่อให้บรรลุผลตามคำพิพากษาตรงตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการบังคับคดี และเป็นแนวทางปรับปรุงหลักกฎหมายในเรื่องการบังคับคดีเกี่ยวกับตราสารหนี้ลักษณะตราสารเปลี่ยนมือ ให้มีความเหมาะสมต่อไป

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชานิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C770806 : MAJOR LAW
KEY WORD: EXECUTION AGAINST DEBT INSTRUMENT / ATTACHMENT / GARNISHMENT OF
NEGOTIABLE INSTRUMENTS
SUGREE KETAMORNWATTANA : EXECUTION AGAINST DEBT INSTRUMENT.
THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. MOORATA WATTANASHEEVAKUL, 236 pp.
ISBN 974-638-633-6

Civil process for the purpose of fully effective or beneficial in taking civil action is to obtain judicial rights such as to order judgment debtor performs in accordance with court judgment. Execution procedures are required when judgment debtor does not comply with the court judgment or order. An execution which has yet rendered many problems and complexity and which is worth studying is the execution of court judgment to judgment debtor's debt instruments. Because they are negotiable instrument, transferable and disposable freely and rapidly, thus escaping from execution.

As a result of analysis it was found that provisions of the laws and governmental practice regulations involving with execution of judgment to debt instruments are lacked of clear rules and guidelines of which created problems of whether attachment or garnishment of such debt instrument is legal.

This Thesis is aim to analyse the character of problems created and to recommend certain guidelines and procedures as guidelines for appropriate improving laws concerning execution of negotiable debt instruments in order to render effectiveness of the court judgment.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิติศ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจากบรรดาคณาจารย์
ตลอดจนบุคคลต่าง ๆ ที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลือผู้เขียนมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มรุธา วัฒนะชีวะกุล ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับหัวข้อ
วิทยานิพนธ์และกรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อ
การเขียนวิทยานิพนธ์และท่านได้กรุณาสละเวลาตรวจและแก้ไขวิทยานิพนธ์มาตั้งแต่ต้นจนแล้วเสร็จ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ ที่ให้เกียรติอย่างสูงใน
การเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วยท่านอาจารย์อัมพร ทองประยูร ท่านอาจารย์สีก กอแสงเรือง
และรองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ที่ท่านได้กรุณาอ่านร่างวิทยานิพนธ์และสละเวลา
อันมีค่ามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา คุณรัชนี คุณชุติสรา ครอบครัวเกษมรวิวัฒนาทุกคน ที่
ให้กำลังใจผู้เขียนมาโดยตลอดและขอขอบคุณ คุณสุชัญญา จีระพันธุ์ ที่กรุณาช่วยค้นหาบทความ
ต่างประเทศจากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ
คุณมุกดา สุขการคำ คุณอรรรจพล เพชรกาฬ ที่กรุณาให้ยืมตำราต่างประเทศ และคุณสมบูรณ์
ทองประดิษฐ์ ที่กรุณาสละเวลาช่วยกันแปลบทความภาษาต่างประเทศ อันเป็นประโยชน์ต่อการ
เขียนวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณคุณสุกรวีดี บุญชุ่ม ที่ได้สละเวลาและให้ความช่วยเหลือในการจัด
พิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ผู้เขียนเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณทุกคนที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ซึ่งได้มีส่วนช่วยเหลือ
ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมมาให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมุติฐาน	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
วิธีการดำเนินการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
บทที่ 2 ลักษณะและประเภทของตราสาร	5
ความหมายของตราสาร	5
ตราสารทางการเงิน	8
ลักษณะของตราสารทุน	9
ลักษณะของตราสารหนี้	10
ตราสารทุน ตราสารหนี้ชนิดเปลี่ยนมือได้	17
ลักษณะทางกฎหมายของตราสาร เปลี่ยนมือได้	20
ผลทางกฎหมายของตราสาร เปลี่ยนมือได้	33
การคุ้มครองผู้ทรงตราสารที่เปลี่ยนมือได้	34
ลักษณะทางกฎหมายของการเป็นผู้ทรงตราสาร เปลี่ยนมือได้	39
1. ผู้ทรงในฐานะผู้รับเงิน	42

2.	ผู้ทรงงานฐานะผู้ถือ	45
3.	ผู้ทรงงานฐานะผู้รับสลักหลัง	45
	- ความหมายของคำว่า "การสลักหลังตัวเงิน"	46
	- การบังคับการวิชาชีพตามตัวเงิน	51
บทที่ 3	หลักเกณฑ์และวิธีการบังคับคดีจากตราสาร	61
1.	เหตุที่ต้องขอให้มีการบังคับคดี	62
2.	ผู้มีอำนาจขอให้บังคับคดี	62
3.	กำหนดเวลาในการขอให้บังคับคดี	64
	ลักษณะค้ำประกัน	66
1.	ความหมายของค้ำประกัน	67
2.	กรณีที่ต้องออกค้ำประกัน	67
3.	ข้อความในค้ำประกัน	68
	ลักษณะหมายบังคับคดี	68
1.	ความหมายของหมายบังคับคดี	69
2.	กรณีที่ต้องออกหมายบังคับคดี	69
3.	ข้อความในหมายบังคับคดี	70
	การบังคับคดีโดยการยึดอายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน	72
1.	การยึดทรัพย์สิน	72
2.	การอายัดทรัพย์สิน	76
	การงดและการถอนการบังคับคดี	82
1.	เมื่อถูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับอนุญาตจากศาลให้ทุเลาการบังคับ ...	83
2.	เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดี	84
3.	เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการบังคับคดี	93
	การร้องขัดทรัพย์	97
	วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา	101

วิธีการขอให้คุ้มครองชั่วคราว	105
หลักเกณฑ์ในเรื่องการพิจารณาอนุญาตคำขอ	112
การอนุญาตตามคำขอวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา	117
คำสั่งอนุญาตตามคำขอมีผลเมื่อใด	118
ผลบังคับของการฝ่าฝืนคำสั่งศาลที่สั่งอนุญาต	120
ผลของคำสั่งที่อนุญาตในเหตุฉุกเฉิน	126
ผลของคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวเมื่อมีคำพิพากษาชี้ขาดคดี	129
สิทธิของจำเลยขอให้เพิกถอนคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว	131
การแก้ไขหรือยกเลิกคำสั่งเมื่อข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป	137
กรณีร้องทักใช้คำสั่งในหมดหน้าที่จำเลย	139
การคืนของเจ้าพนักงานบังคับคดี	143
บุคลากรที่ดำเนินการบังคับคดีทางแพ่งในประเทศไทย	149
- ขั้นตอนและวิธีการบังคับคดีทางแพ่งในประเทศไทย	151
1. การยึดทรัพย์สิน	152
2. การอายัดทรัพย์สิน	155
การบังคับคดีทางแพ่งของสหรัฐอเมริกา	159
- บุคลากรที่ดำเนินการบังคับคดีทางแพ่งในสหรัฐอเมริกา	162
- ขั้นตอนและวิธีการบังคับคดีทางแพ่งในสหรัฐอเมริกา	163
- บทบังคับตราสารเปลี่ยนมือ	165
- วิธีการของเจ้าหน้าที่ดำเนินการบังคับชำระหนี้เอาจากตราสารเปลี่ยนมือ ...	173
การบังคับคดีทางแพ่งของฝรั่งเศส	180
- บุคลากรที่ดำเนินการบังคับคดีทางแพ่งในฝรั่งเศส	182
- ขั้นตอนและวิธีการบังคับคดีทางแพ่งในฝรั่งเศส	183
- การอายัดตราสารเปลี่ยนมือ	196

	หน้า
บทที่ 4 ปัญหาและข้อขัดข้องในการบังคับคดีตราสารหนี้	200
1. ปัญหาในความเป็นเจ้าของตราสาร	200
2. ปัญหาในการยึดและอายัดตราสารหนี้	203
2.1 บทบัญญัติแห่งกฎหมาย	203
2.2 อานาจหน้าที่บุคลากรในการบังคับคดี	208
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	216
รายการอ้างอิง	226
ภาคผนวก	235
ประวัติผู้เขียน	237